

Gellér és Bárányos Ügyvédi Iroda

1114 Budapest, Kemenes utca 6. félemelet 2.
Tel/Fax.: 06 (1) 613-1866, e-mail: geller@gelleresbaranyos.hu
Mobil: 06-30-212-74-82

Alkotmánybíróság részére

Tárgy: Alkotmányjogi panasz iránti indítvány

BVOP Országos Parancsnoka
útján

Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága	
701 88723	
Érkezett:	2017. MÁJ 29.
Bekezdő szám:	57632/2017. d. v. j.
Bekezdő szám:	
Melléklet:	3
Aláírás:	305601

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[Redacted] enlegi tartózkodási helye
– mellékelten csatolt
megnatanmazással igazolt – jogi képviselőm útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c)
pontja, valamint Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bekezdése
alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a BVOP Országos Parancsnok Biztonsági és Fogvatartási Helyettesének 2017. március 13. napján kelt 30500/925-8/2017. számú határozata alaptörvény ellenességét és egyúttal semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény „Szabadság és Felelősség” c. fejezete XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati joghoz való alapjogot, továbbá

kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg „A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 21. § (5) bekezdés utolsó mondatának („A panasz elbírálásáról szóló határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye.”) Alaptörvény-ellenességét.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1219 - 0/2017
Érkezett:	2017 JÚN 07.
Példány:	1
Melléklet:	3 db
Kezelőiroda:	du

Indokolás

I. Előzmények

I.1. A tényállás

██████████ a Kalocsai Járásbíróság 3.B.204/2014/44. számú, 2016. február 11. napján kelt, és a Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2016. július 5. napján kelt 3.Bf.120/2016/17. számú végzésével jogerőre emelkedett ítéletében kiszabott 3 év börtönbüntetését tölti a Szegedi Fegyház és Börtön III. számú Objektumában.

A szabadságvesztés büntetés félbeszakítása érdekében – a Szegedi Tudományegyetem I.sz. Belgyógyászati Klinikáján a szükséges orvosi vizsgálatok elvégzése végett – 2017. január 26. napján kérelmet terjesztettünk elő, melyet a Szegedi Fegyház és Börtön intézetparancsnoka 2017. február 3. napján kelt 30528-7/608/3/2017. szall. számú határozatával elutasított. A határozat ellen „A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban a Bv. Tv.) 21. § (1) és (3) bekezdése alapján törvényes határidőn belül panasszal éltünk, melyet a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Országos Parancsnok Biztonsági és Fogvatartási Helyettese fenti számú 2017. március 13. napján kelt határozatával elutasított. A határozat rendelkező része tartalmazza azt a megállapítást, mely szerint a határozat ellen további panasznak nincs helye.

I.2. Az Alaptörvény érintett rendelkezése

Az egyedi döntéssel érintett alapjog az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében megfogalmazott azon jogosultság, melynek értelmében *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”*

II. A megsemmisíteni kért döntés megnevezése

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. (továbbiakban Ab.Tv.) (2) bekezdése kimondja, hogy *„Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha*

- a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és*
- b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.”*

A panasz e típusánál akkor van lehetőség az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az Alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. E panasztípusnál tehát az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését szükségszerűen nem kell megelőznie a bírósági eljárásnak.

Jelen esetben tehát a BVOP Országos Parancsnoka Biztonsági és Fogvatartási Helyettesének sérelmezett határozata – annak ellenére, hogy ahhoz nem kapcsolódik valamely bírósági döntés, viszont ellene nincs lehetőség további jogorvoslat benyújtására - álláspontom szerint megfelel az Ab.Tv. fenti rendelkezése által támasztott elvárásoknak.

A megsemmisíteni kért döntés tehát a BVOP Országos Parancsnok Biztonsági és Fogvatartási Helyettese által 2017. március 17. napján meghozott 30500/925-8/2017. számú, [REDACTED] vonatkozásában a szabadságvesztés félbeszakítására irányuló indítványt elutasító határozata, mely ellen további jogorvoslatnak nincs helye, és ezt a megállapítást a határozat maga is rögzíti.

III. A határidő-számításhoz szükséges adatok közlése

A határozatot – [REDACTED] képviselőjében eljárva - a Gellér és Bárányos Ügyvédi Iroda 2017. március 27. napján vette át, így az alkotmányjogi panasz benyújtására az Ab.Tv. 30. § (1) bekezdésében előírt 60 napos határidő megtartottnak tekintendő.

IV. Személyes érintettség

Mivel a büntetőeljárásnak [REDACTED] volt a terheltje, büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerősen megállapította, őt szabadságvesztés büntetéssel sújtotta, melynek végrehajtása jelenleg is folyamatban van, annak félbeszakítására [REDACTED] egészségi állapotának romlása miatt terjesztettünk elő indítványt, így [REDACTED] egyedi ügyben való érintettsége kétséget kizáróan megállapítható.

V. A jogorvoslathoz való jog sérelme

A jogorvoslati jogosultság elvét az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” című fejezet XXVIII. cikk (7) bekezdésében az alapvető jogok között, általános szinten (a jogalkalmazás valamennyi ágára nézve) fogalmazza meg, melynek értelmében *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”*

Az 1993. évi XXXI. törvény „Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről” 13. cikke szintén garantálja a jogorvoslathoz való jogot, mely szerint *„Bármelynek, akinek a jelen egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg”.*

Az Alkotmánybíróság a jogorvoslathoz való alkotmányos jogot „az igazságos és törvényes bírósági döntés érdekében” biztosított eljárási garanciának tekinti.¹

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében *„a jogorvoslathoz való jog tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A*

¹ 9/1992. (I. 30.) AB hat. V/4.]

jogorvoslathoz való jog törvényben meghatározottak szerint gyakorolható, ezért az egyes eljárásokban eltérő szabályozás lehetséges, azonban minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis az, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.”²

A fenti, az Alaptörvényben és az Egyezményben is egységesen érvényre juttatott alapelvekkel ellentétben a már hivatkozott Bv. Tv. 21. § (5) bekezdésének utolsó mondata értelmében a „panasz elbírálásáról szóló határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye.” Erre vonatkozó kioktatást tartalmaz a megsemmisíteni kért határozat is.

VI. Alkotmányossági aggályok

A Bv. Tv. 20. § (1) bekezdése kimondja, hogy „*az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyében, illetve a fogvatartással kapcsolatos egyéb ügyében – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a végrehajtásért felelős szerv azon szervezet egységének a vezetője intézkedik, vagy dönt, ahol a végrehajtás történik.*”

A 21. § (1) bekezdése alapján „*A végrehajtásért felelős szerv intézkedése vagy döntése ellen, illetve annak elmulasztása miatt panasszal lehet fordulni a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez.*”

Kétségtelen, hogy a panasz, mellyel a döntés ellen a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez lehet fordulni, jogorvoslatnak tekintendő. A Bv. Tv. által biztosított jogorvoslattal szemben azonban az az aggály merül fel, hogy amennyiben ugyanazon szervezet magasabb szinten álló vezetője bírálja el a panaszt, azzal biztosított-e a jogsérelem hatékony orvoslása. Ez a helyzet különösen azért is vethet fel alapjogi aggályokat, mert a büntetés-végrehajtás szervezeti rendszere hierarchikusan épül fel³, melynek központi vezető szerve a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága. Az Országos Parancsnokság „felügyeli, ellenőrzi és szakmailag irányítja a büntetés-végrehajtási intézetek, intézmények (a továbbiakban együtt: bv. intézetek), a fogvatartottak foglalkoztatását végző gazdasági társaságok (a továbbiakban: gazdasági társaságok), (a bv. intézetek és gazdasági társaságok a továbbiakban együtt: bv. szervek) szolgálati feladatainak a végrehajtását, így különösen a fogvatartás biztonságával, a fogvatartottak reintegrációjával, foglalkoztatásával, egészségügyi ellátásával, szállításával és nyilvántartásával, valamint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység ellátásával kapcsolatos feladatokat.”

Álláspontom szerint az Országos Parancsnokság felügyeleti, ellenőrzési és szakmai irányítási feladatköre aggályossá teszi az alsóbb szintű bv. szervek vezetői által hozott határozatoknak a pártatlanság, elfogulatlanság és objektivitás követelményeinek megfelelő jogorvoslati feladatainak ellátását. Az a tény, hogy a Bv. Tv. egyes döntési kérdésekben a jogorvoslati kérelmek elbírálását eleve bírói hatáskörbe utalja, mutatja, hogy a törvényhozó hasonló indokból úgy döntött, hogy „*E törvényben meghatározott esetekben a döntés ellen az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet terjeszthet elő, illetve keresettel fordulhat a bírósághoz.*”⁴

Más esetekben azonban – és ez így van [redacted] elítéltnak a fogvatartás félbeszakítására irányuló indítványa, kérelme vonatkozásában is – a Bv. Tv. 21. § (5) bekezdése – a már idézett

² 23/1998. (VI. 9.) AB határozat, és 36/2013. (XII. 5.) AB határozat

³ 1/2016. (IV. 15.) BVOP utasítás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Szervezeti és Működési Szabályzatáról, 1. sz. melléklet

⁴ Bv. Tv. 21. § (1) bekezdés 2. mondat

rendelkezésével – nem biztosítja a bírói felülvizsgálat lehetőségét, megfosztva az elítéltet attól, hogy büntetés-végrehajtás szervezetén kívüli, független szerv bírálja el az indítvány jogszerűségét, olyan szerv, melynek egyébként feladat és hatáskörébe tartozik a büntetések és intézkedések végrehajtásával kapcsolatos döntések felülvizsgálata.

Ezáltal azon fogvatartottak, akik – mint Ügyfelem, [REDACTED] esetében is erről van szó – fontos személyi, vagy családi körülmények, vagy egészségi állapota miatt a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakítását kezdeményezik, mivel esetükben a Bv.Tv. nem teszi lehetővé a végrehajtásért felelős szerv vezetőjének döntésével szemben a bírói felülvizsgálat lefolytatását - kedvezőtlenebb helyzetbe kerülnek, mint azok, akik pl. a Bv.tv. 73. § (1) bekezdése alapján a biztonsági zárkában való elhelyezés elrendeléséről szóló határozat ellen nyújtanak be jogorvoslati kérelmet.

VII. Összefoglalás

Álláspontom szerint az a tény, hogy a Bv.Tv. egyes fogvatartáshoz kapcsolódó döntések esetében lehetővé teszi, más esetben – így a szabadságvesztés félbeszakítására irányuló indítvány esetében - pedig kizárja a bírói felülvizsgálat lehetőségét, diszkriminatív, és ebből kifolyólag ezen szabályok alkalmazásával sérült Ügyfelem Alaptörvényben biztosított jogorvoslatához való joga.

A leírtak alapján kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy fogadja be az alkotmányjogi panaszt, és az indítványnak megfelelően döntsön.

Egyúttal nyilatkozom arról, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdése és 57. § (1a) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdése alapján Ügyfelem, [REDACTED] az alkotmányjogi panasz indítványban szereplő személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

Budapest, 2017. május 15.

Tisztelettel:

[REDACTED]
Dr. Gellér Balázs József
irodavezető ügyvéd

Melléklet:

- Meghatalmazás
- BVOP Országos Parancsnok Biztonsági és Fogvatartási Helyettesének 30500/925-8/2017 számú határozata (2017.03.13.)
- Szegedi fegyház és Börtön 30528-7/608/3/2017. számú határozata (2017.02.03.)